

Minister Rozwoju i Technologii

Znak pisma: DIP-IX.054.3.2024
Warszawa, 04 lipca 2024 r.

Pan Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 3209 posta Daniela Milewskiego.

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 3209 w sprawie polityki przeciwdziałania upadłości przedsiębiorstw, wystosowaną do Ministra Rozwoju i Technologii przez posta Daniela Milewskiego, poniżej przedstawiam informacje.

1. *Jakie konkretne mechanizmy wsparcia oferuje rząd przedsiębiorstwom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej, aby zapobiec ich upadłości?
W jaki sposób te mechanizmy są wdrażane?
Jakie są kryteria, które przedsiębiorstwa muszą spełnić, aby kwalifikować się do tego wsparcia?*

Wychodząc naprzeciw potrzebom przedsiębiorców doznających trudności w prowadzeniu działalności gospodarczej, minister właściwy do spraw gospodarki udziela pomocy publicznej przeznaczonej na ratowanie lub restrukturyzację przedsiębiorców w trudnościach. Podstawą prawną funkcjonowania tego instrumentu wsparcia jest ustawa z dnia 16 lipca 2020 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców (Dz. U. z 2020, poz. 1298) dalej: „Ustawa”, obowiązująca od 11 sierpnia 2020 r. Akt ten reguluje warunki, zasady i tryb udzielania pomocy publicznej na ratowanie lub restrukturyzację przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji ekonomicznej w oparciu o *Wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji (2014/C 249/01)*.

Ustawa umożliwia udzielenie pomocy publicznej przedsiębiorcom niewypłacalnym, zagrożonym likwidacją albo upadłością, czyli tym, którzy są w trakcie postępowania upadłościowego lub stanęli wobec groźby likwidacji, spełniającym warunki do wszczęcia takiego postępowania. Środki udzielone w ramach tej pomocy przeznaczone są wyłącznie na działania restrukturyzacyjne lub wsparcie płynności finansowej w związku z realizowaną restrukturyzacją.

Beneficjentami pomocy są:

- mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MMŚP) – w ramach notyfikowanego programu pomocowego,
- duże przedsiębiorstwa – dla których pomoc musi być każdorazowo notyfikowana.

Ustawa przewiduje następujące rodzaje pomocy dla:

- MMŚP: pomoc na ratowanie, tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne i pomoc na restrukturyzację;
- dużych przedsiębiorstw - pomoc na ratowanie i pomoc na restrukturyzację.

Narzędzia przewidziane w ramach ustawy stanowią spójny i kompleksowy system wsparcia przedsiębiorców w trudnościach:

- pomoc na ratowanie udzielana jest wyłącznie w formie pożyczki na okres maksymalnie 6 miesięcy, w wysokości uzależnionej każdorazowo od indywidualnej sytuacji przedsiębiorcy. Celem tego rodzaju pomocy jest zapewnienie przedsiębiorcy płynności na czas potrzebny do opracowania planu restrukturyzacji lub przeprowadzenia sprawnej likwidacji. Skorzystanie z pomocy na ratowanie może również spowodować, że sytuacja przedsiębiorcy poprawi się na tyle, że możliwe będzie kontynuowanie jego działalności bez przeprowadzania procesu restrukturyzacji lub likwidacji.

Jeżeli jednak taka sytuacja okaże się poważniejsza i udzielona pożyczka niewystarczająca – przedsiębiorca (jeśli zalicza się do sektora MŚP) może wystąpić o kolejną pożyczkę w ramach tymczasowego wsparcia restrukturyzacyjnego, a następnie – gdyby znów ta pomoc była niewystarczająca – o pomoc na restrukturyzację.

- tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne jest udzielane wyłącznie w formie pożyczki na okres maksymalnie 18 miesięcy, przy czym może być udzielone jako kontynuacja pomocy na ratowanie lub samodzielny instrument. Celem tego instrumentu jest pomoc dla przedsiębiorców, którzy są w stanie samodzielnie przeprowadzić restrukturyzację w oparciu o uproszczony plan restrukturyzacji, ale dla zapewnienia skuteczności tego procesu potrzebują wsparcia finansowego. Ten instrument przysługuje tylko MMŚP i tylko w ramach programu pomocowego.
- pomoc na restrukturyzację ma wspierać przedsiębiorców realizujących opracowany plan restrukturyzacji. Można jej udzielić w formie pożyczki, ale również w formie wejść kapitałowych, czy zmiany terminu spłaty pożyczki udzielonej w ramach wcześniejszych instrumentów. Celem tego rodzaju pomocy jest realizacja planu restrukturyzacji, przygotowanego przez przedsiębiorcę, w oparciu o który przeprowadza się restrukturyzację, zmierzającą do przywrócenia przedsiębiorcy zdolności do konkurowania na rynku. Czas trwania pomocy na restrukturyzację może obejmować maksymalnie 10 lat wsparcia działalności, określa go dokładnie plan restrukturyzacji.

Ustawa przewiduje również możliwość uzyskania przez przedsiębiorcę ulgi w wykonywaniu administracyjnej kary pieniężnej. Równowartość tej ulgi powiększa pulę środków przeznaczonych na realizację planu restrukturyzacji. Ulga może przybrać postać umorzenia całości lub części kary i odsetek, odroczenia jej płatności lub rozłożenia na raty.

Pomoc przewidziana w ustawie ma charakter długoterminowy, maksymalnie można jej udzielić na 10 lat, a wartość całej pomocy dla jednego przedsiębiorcy w okresie jej udzielenia może osiągnąć pułap maksymalnie 10 mln euro.

Pomoc jest udzielana przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. – zgodnie z ustawą z dnia 16 lipca 2020 r o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców, która dozwala ministrowi powierzenie udzielania pomocy w jego imieniu Agencji Rozwoju Przemysłu SA.

Pomoc może być udzielana do wysokości środków przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa określonych w ustawie – roczna pula środków wynosi 120 mln zł, w tym:

- na pożyczki – 69% kwoty przeznaczonej na realizację pomocy,
- na wejścia kapitałowe (objęcia akcji, obligacji, udziałów), – 29% kwoty przeznaczonej na pomoc.

Więcej informacji na temat procedury ubiegania się o pomoc na ratowanie lub restrukturyzację znajduje się pod adresem: <https://arp.pl/dla-biznesu/pns/> .

2. *Jakie działania podejmuje rząd, aby ułatwić ponowne podjęcie działalności gospodarczej przez osoby, które doświadczyły porażki biznesowej?*

Czy istnieją specjalne programy szkoleniowe lub doradcze dla takich osób?

Jakie są wyniki tych działań?

Koncepcja polityki nowej szansy - obok pomocy dla firm znajdujących się w trudnościach – obejmuje również wsparcie dla tych przedsiębiorców, którzy po doznaniu porażki biznesowej, zdecydowali się na powrót na rynek. Te działania są adresowane do tych przedsiębiorców, którzy wykazują aktywną postawę i aplikują o pomoc na zrealizowanie nowych planów biznesowych z wykorzystaniem dotychczasowych doświadczeń. Działania w tym zakresie realizuje Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP).

W minionej perspektywie finansowej przedsiębiorcy mogli uczestniczyć w programie pn. „Nowy Start”, który zapewniał wsparcie w postaci szkoleń w obszarach:

- analizy przyczyn niepowodzeń w ramach poprzedniej działalności gospodarczej,
- planowania kierunków rozwoju przedsiębiorstwa,
- sposobu analizy luk kompetencyjnych na poziomie swojej organizacji ,
- szkoleń związanych prowadzeniem bieżącej działalności gospodarczej.

Projekt realizowany był w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój do listopada 2023 r.

Wsparciem zostało objętych 581 podmiotów.

Kolejnym projektem realizowanym przez PARP w podobnym zakresie był projekt pozakonkursowy „System wczesnego ostrzegania MMŚP w okresowych trudnościach” (SWO), w ramach którego, za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych, udzielano bezpośredniego wsparcia przedsiębiorcom w trudnościach.

Realizacja projektu zakończyła się 31 grudnia 2023 r., wsparciem zostało objętych 2 200 podmiotów z sektora MMŚP.

Poprzez szkolenia i doradztwo (w tym mentoring) właściciele lub osoby zarządzające przedsiębiorstwem zdobywali kompetencje niezbędne do wczesnego zapobiegania sytuacjom kryzysowym, podejmowania działań prewencyjnych przyczyniających się do ograniczania ryzyka przedwczesnej likwidacji przedsiębiorstwa, w tym miejsc pracy. Działania informacyjne koncentrowały się na wiedzy z zakresu restrukturyzacji.

Łącznie w ramach projektu SWO zrealizowano 3,2 tys. usług rozwojowych, z których skorzystali zarówno właściciele firm, jak i delegowani pracownicy.

Główne problemy wskazywane przez przedsiębiorców, skłaniające do poszukiwania wsparcia w ramach SWO, to: przekonanie o pogarszającej się sytuacji gospodarczej w branży, pogarszająca się sytuacja na rynku pracy, spadek wartości sprzedaży towarów lub usług. Wśród deficytów zdiagnozowanych przez konsultantów najczęściej wskazywano na braki w zakresie: umiejętności zawodowych związanych z reprezentowaną

branżą, marketingu cyfrowego, sprzedaży i obsługi klienta, zarządzania przedsiębiorstwem, zespołem i kapitałem ludzkim, wykorzystania narzędzi informatycznych.

Biorąc pod uwagę duże zainteresowanie przedsiębiorców projektem SWO oraz fakt, że na rynku cały czas pojawiają się firmy doświadczające okresowych trudności, PARP podjął decyzję o uruchomieniu mechanizmu wsparcia o charakterze szkoleniowym i doradczym, w ramach Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego na lata 2021-2027.

Działanie to ma na celu wsparcie przedsiębiorców, którzy doświadczają czasowych trudności w swojej działalności, spowodowanych np. kryzysem gospodarczym w regionie, brakiem terminowych płatności ze strony kontrahentów, spadkiem popytu na oferowane przez firmę usługi/produkty, utratą wykwalifikowanych pracowników, czasową chorobą właściciela itp. albo doświadczają trudności w prowadzeniu działalności, polegających m. in. na zmniejszeniu obrotów, odejściu kluczowych pracowników czy problemów w zarządzaniu firmą.

Nabór przedsiębiorców do ww. projektu rozpoczął się 24 czerwca 2024 r.

3. *Jakie są najważniejsze cele polityki Rządu RP w kontekście ochrony miejsc pracy?*

Jakie konkretne kroki są podejmowane w celu stabilizacji zatrudnienia w przedsiębiorstwach przeżywających trudności? Jakie są wskaźniki sukcesu tych działań?

W ustawie z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 669, dalej: ustawa o ochronie miejsc pracy), w art. 1, zostały określone zasady:

- przyznawania i wypłaty świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy finansowanych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, zwanego dalej „Funduszem”, przysługujących w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy;
- dofinansowywania z Funduszu Pracy kosztów szkolenia pracowników, objętych przestojem ekonomicznym lub obniżonym wymiarem czasu pracy, zatrudnionych u przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy o ochronie miejsc pracy;
- dofinansowywania z Funduszu kosztów szkolenia pracowników, objętych przestojem ekonomicznym lub obniżonym wymiarem czasu pracy, zatrudnionych u przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 3 ust. 1a ustawy o ochronie miejsc pracy;
- zwrotu świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy w przypadku niespełnienia warunków umowy o wypłatę świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy, zawartej przez przedsiębiorcę z marszałkiem województwa;
- zwrotu dofinansowania z Funduszu albo Funduszu Pracy kosztów szkolenia pracowników objętych przestojem ekonomicznym lub obniżonym wymiarem czasu pracy w przypadku niespełnienia warunków umowy o dofinansowanie kosztów szkolenia.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie miejsc pracy, po dniu 30 czerwca 2014 r. minister właściwy do spraw pracy prowadzi na potrzeby Rady Ministrów miesięczny monitoring stopy bezrobocia na poziomie krajowym rozumianej jako procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie aktywnych zawodowo oraz oblicza procentowe zmiany krajowej stopy bezrobocia w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. W przypadku wystąpienia dynamiki zmian, o której mowa powyżej, równej lub wyższej niż 7% w dwóch kolejnych miesiącach, minister właściwy do spraw pracy, po zasięgnięciu opinii Rady Dialogu Społecznego na temat sytuacji na krajowym rynku pracy, przedstawia Radzie Ministrów informację na temat tej dynamiki oraz bieżącą informację o wynikach w gospodarce sporządzoną w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie miejsc pracy, po otrzymaniu informacji o zaistnieniu dynamiki zmian stopy bezrobocia równej lub wyższej niż 7% Rada Ministrów wydaje rozporządzenie, w którym określa m.in. kwotę pomocy, która może być udzielona na podstawie ustawy ze środków Funduszu i Funduszu Pracy.

Z uwagi na dobrą sytuację na rynku pracy i w konsekwencji brak wystąpienia wskaźników, o których mowa powyżej, brak jest przesłanek do wydania przedmiotowego rozporządzenia.

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy o ochronie miejsc pracy dane gromadzone i przetwarzane w zakresie wynikającym z ust. 1 są publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw pracy z częstotliwością wynikającą z prowadzonego monitoringu, na koniec miesiąca następującego po miesiącu objętym monitorowaniem.

Ponadto MRPiPS dysponuje instrumentami minimalizującymi skutki ewentualnych zwolnień pracowników. Na mocy przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475 z późn. zm.) pracownicy, którzy utracą zatrudnienie mogą skorzystać ze wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej oferowanego przez powiatowe urzędy pracy, obejmującego m.in.:

- pomoc w znalezieniu pracy, przede wszystkim przez pośrednictwo pracy oraz poradnictwo zawodowe;
- pomoc w rozwoju zawodowym przez oferowane szkolenia, sfinansowanie studiów podyplomowych;
- pomoc w zdobyciu doświadczenia zawodowego poprzez oferowane staże,
- przygotowanie zawodowe dorosłych;
- pomoc w podjęciu zatrudnienia subsydiowanego u pracodawcy przez skierowanie do pracy na refundowane stanowiska pracy;
- skierowanie do udziału w programie specjalnym w przypadku, gdy istnieje konieczność zastosowania pozaustawowych form wsparcia;
- pomoc finansową w podjęciu działalności gospodarczej, pozwalającą również na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa niezbędnego dla osoby zakładającej własną firmę.

Ww. wsparcie jest realizowane na bieżąco przez powiatowe urzędy pracy i finansowane ze środków Funduszu Pracy.

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zawiera również przepisy regulujące obowiązki pracodawców, którzy planują lub dokonują redukcji zatrudnienia. Zgodnie z art. 70 ustawy pracodawca zamierzający zwolnić co najmniej 50 pracowników w okresie 3 miesięcy jest obowiązany uzgodnić z powiatowym urzędem pracy właściwym dla siedziby tego pracodawcy lub ze względu na miejsce wykonywania pracy zakres i formy pomocy dla zwalnianych pracowników, w tym pracowników niepełnosprawnych, dotyczące w szczególności: pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, szkoleń i podjąć działania polegające na zapewnieniu pracownikom przewidzianym do zwolnienia bądź będącym w trakcie wypowiedzenia lub w okresie sześciu miesięcy po rozwiązaniu stosunku pracy lub stosunku służbowego, usług rynku pracy realizowanych w formie programu.

Program może być realizowany przez powiatowy urząd pracy, agencję zatrudnienia, instytucję szkoleniową i finansowany samodzielnie przez pracodawcę, pracodawcę

i odpowiednie jednostki administracji publicznej, na podstawie porozumienia organizacji i osób prawnych z udziałem pracodawcy.

Realizacja zwolnień monitorowanych wspiera pracowników, których dotknęły redukcje zatrudnienia w poszukiwaniu innych ścieżek rozwoju zawodowego oraz nie pozostawia ich samych z problemami związanymi z utratą pracy.

Ustawa z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 669) ma na celu umożliwienie przedsiębiorcom skorzystanie ze wsparcia polegającego na finansowaniu z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy pracowników zagrożonych zwolnieniami w sytuacji, gdy przejściowo pogorszyły się warunki prowadzenia działalności gospodarczej u tych przedsiębiorców oraz umożliwienie tym przedsiębiorcom skorzystania z dofinansowania, z Funduszu Pracy, kosztów szkolenia pracowników.

Pomoc kierowana do przedsiębiorców na świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy dla pracowników zagrożonych zwolnieniami, oraz na dofinansowanie kosztów szkolenia tych pracowników ma na celu poprawę sytuacji ekonomicznej firmy poprzez: obniżenie kosztów pracy, utrzymanie poziomu zatrudnienia, utrzymanie konkurencyjności prowadzonej działalności. Przewidziana w ustawie pomoc finansowa ma charakter bezzwrotny i jest udzielana na zasadach pomocy de minimis przyznanej zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy de minimis, z której będą mogli skorzystać wyłącznie przedsiębiorcy.

Przedsiębiorcy w celu uzyskania świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy muszą wprowadzić do porozumienia z pracownikami pojęcie przestoju ekonomicznego lub, obniżonego wymiaru czasu pracy – na warunkach określonych w ustawie.

Ustawa przewiduje następujące tytuły wypłat dla przedsiębiorcy z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych:

- świadczenie na częściowe zaspokojenie wynagrodzeń pracowniczych za czas przestoju ekonomicznego,
- świadczenie na częściowe zrekompensowanie wynagrodzenia z tytułu obniżenia wymiaru czasu pracy,
- środki na opłacenie składek na ubezpieczenia społeczne pracowników należnych od pracodawcy od wypłaconych świadczeń. Kwota świadczenia na częściowe zaspokojenie wynagrodzeń pracowniczych za czas przestoju ekonomicznego, lub obniżonego wymiaru czasu pracy wynosi 100% zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zwiększonego o wysokość składek na ubezpieczenia społeczne należnych od pracownika.

Ze środków Funduszu Pracy dofinansowywane są koszty szkoleń pracowników objętych przestojem ekonomicznym lub obniżonym wymiarem czasu pracy, w szczególności koszty:

- należności przysługujących instytucji szkoleniowej z tytułu szkolenia;
- przejazdów związanych z udziałem w szkoleniach;
- badań lekarskich lub psychologicznych niezbędnych do rozpoczęcia szkolenia;
- obowiązkowego ubezpieczenia przez instytucję szkoleniową pracownika od następstw nieszczęśliwych wypadków powstałych w związku ze szkoleniem oraz w drodze do miejsca szkolenia i z powrotem.

Wysokość dofinansowania przypadającego na jednego pracownika wynosi 80% kosztów szkolenia, nie więcej jednak niż 300% przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim kwartale ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Ustawa przewiduje objęcie ochroną stosunku pracy pracowników w okresie lub w okresach pobierania świadczeń związanych z przestojem ekonomicznym oraz obniżonym wymiarem czasu pracy, a także w okresie lub okresach przypadających bezpośrednio po pobieraniu takich świadczeń nie dłużej niż przez łączny okres 3 miesięcy.

Zakres tej ochrony polega na zakazie wypowiedzenia pracownikowi przez przedsiębiorcę umowy o pracę z przyczyn niedotyczących pracownika.

Instrumentem rynku pracy adresowanym bezpośrednio do pracodawców jest działający od 2014 roku, Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS). Stanowiąc wydzieloną część środków Funduszu Pracy, jest on przeznaczony na finansowanie różnych form kształcenia ustawicznego. Budżet jest ustalany corocznie i średnio stanowi około 200 i więcej mln zł, co odpowiada wysokości 2% (a od 2023 roku - 4%) przychodów Funduszu Pracy uzyskanych z obowiązkowych składek na Fundusz Pracy w roku przed rokiem poprzedzającym rok, dla którego jest sporządzany plan finansowy. Przykładowo w roku bieżącym na działania KFS przeznaczono kwotę 294,4 mln zł.

Celem utworzenia Krajowego Funduszu Szkoleniowego jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu nieadekwatnych do potrzeb pracodawców kompetencji. Wydatkowanie środków ma miejsce zgodnie z priorytetami wydatkowania ustalonymi przez ministra właściwego do spraw pracy w porozumieniu z Radą Rynku Pracy co umożliwia w miarę szybką reakcję na potrzeby szkoleniowe poszczególnych branż, czy regionów. Pracodawcy zatrudniający do 10 pracowników mogą aktualnie uzyskać do 100% dofinansowania na kształcenie ustawiczne swoich pracowników, a większe podmioty – do 80% dofinansowania kosztów. Wybór konkretnego szkolenia/studiów podyplomowych pozostaje w gestii pracodawcy wnioskującego o wsparcie i musi być odpowiednio uzasadnione, a nabywane kompetencje muszą być bezpośrednio powiązane z zakresem zadań zawodowych/obowiązków na danym stanowisku, potrzebami biznesowymi lub planami zatrudnieniowymi wnioskodawcy.

W projekcie nowej ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia zaplanowano zwiększenie dostępności środków KFS – z pomocy na kształcenie ustawiczne będą mogły skorzystać wszystkie podmioty odprowadzające składki na Fundusz Pracy lub z nich zwolnione na mocy prawa. Rozszerzono także kategorie osób pracujących, które będą mogły skorzystać z kształcenia ustawicznego finansowanego z KFS, o osoby wykonujące pracę na podstawie umów cywilno- prawnych (dotychczas z KFS mogli skorzystać tylko pracodawcy zatrudniający pracowników na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy).

4. *W jaki sposób rząd wspiera przedsiębiorców i pracowników w nabywaniu nowych kwalifikacji i umiejętności? Jakie programy edukacyjne i szkoleniowe są dostępne? Jakie są wyniki tych programów w kontekście adaptacji do zmian na rynku pracy?*

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości monitoruje rynek pracy identyfikując jego luki kompetencyjne i potrzeby rozwojowe w oparciu o wyniki badań i wiedzę członków rad sektorowych.

W ramach tych działań od listopada 2024 r. będzie uruchomiony nabór „Zadania Sektorowych Rad ds. Kompetencji”. Sektorowe rady ds. kompetencji (SRK) to fora współpracy biznesu, edukacji i instytucji branżowych, które analizują sytuację w danej branży i na tej podstawie przygotowują rekomendacje oraz ramy prawne dla efektywnego i praktycznego kształcenia specjalistów. W IV kwartale 2024 r. PARP rozpocznie nabór „Monitorowanie i identyfikacja potrzeb kompetencyjnych na rynku pracy”, dzięki któremu, po przeprowadzonych analizach, SRK będą wydawać rekomendacje w zakresie zidentyfikowanych luk w sektorze. Od września 2024 r. będzie można aplikować

w naborze „Wdrażanie Zielonych Rekomendacji”, gdzie działanie to zapewni rozwój kompetencji dotyczących zielonej ekonomii wynikających z rekomendacji sektorowych rad oraz Rady Programowej ds. kompetencji. Wsparcie dotyczyć będzie m.in. korzyści biznesowych wynikających ze stosowania rozwiązań wpisujących się w obszar zielonej ekonomii oraz metod budowania przewagi konkurencyjnej w oparciu o rozwiązania zero i niskoemisyjne w przedsiębiorstwach.

Jednym z kluczowych miejsc dla każdej osoby zainteresowanej podnoszeniem kompetencji, rozwojem kwalifikacji jest internetowa Baza Usług Rozwojowych (BUR). System BUR został uruchomiony w 2016 r. Od tego czasu z Bazy skorzystało aż 670 tys. osób, zarejestrowano blisko 1,1 mln zapisów na usługi szkoleniowe i doradcze oraz opublikowano ponad 840 tys. ofert usług rozwojowych. Tylko w 2023 r. do Bazy dołączyło ponad 75,7 tys. nowych użytkowników i ponad 500 firm szkoleniowo-doradczych. W ciągu ostatnich 12 miesięcy opublikowano przeszło 82 tys. Ofert usług szkoleniowo-doradczych, na które zapisało się niemal 100 tys. uczestników. BUR to ogólnodostępna, darmowa baza oferująca usługi szkoleniowe i doradcze. Dzięki niej można podnieść kompetencje i kwalifikacje, zmienić pracę, a z pasji uczynić źródło dochodów.

Dodatkowo Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego realizuje projekt „Rozbudowa funkcjonalności Bazy Usług rozwojowych oraz jej upowszechnianie jako narzędzia wspierającego proces uczenia się osób dorosłych”. Jego celem jest zapewnienie powszechnego dostępu do wysokiej jakości usług rozwojowych świadczonych na rzecz przedsiębiorstw i pracowników. Administrowana przez PARP platforma pośredniczy pomiędzy dostawcami usług a ich potencjalnymi uczestnikami.

Istotną część aktywności PARP stanowi działalność badawcza i ewaluacyjna. Agencja prowadzi badania w obszarze przedsiębiorczości, innowacyjności, kapitału ludzkiego i otoczenia biznesu oraz ewaluację programów rozwoju gospodarki w powyższych obszarach i w zakresie wsparcia infrastruktury społeczno-gospodarczej. Ich celem jest przygotowywanie wniosków i rekomendacji dla polityki sprzyjającej trwałemu i zrównoważonemu rozwojowi polskiej gospodarki, w szczególności pobudzania przedsiębiorczości i innowacyjności małych i średnich firm (MŚP), ponoszenia kompetencji kadr gospodarki i zwiększaniu efektywności otoczenia biznesu.

Ogólnopolski Bilans Kapitału Ludzkiego dostarcza cennych danych na temat luk kompetencyjnych w gospodarce oraz stanu rynku usług szkoleniowych.

Należy ponadto wymienić następujące instrumenty wsparcia przedsiębiorców w zakresie nabywania nowych umiejętności w celu dostosowywania się do zmian na rynku pracy:

- do 31 sierpnia 2026 r. dostawcy usług rozwojowych, zarejestrowani w Bazie Usług Rozwojowych (BUR), którzy mają możliwość świadczenia usług w postaci dofinansowania ze środków publicznych, mogą składać wnioski w konkursie „Usługi Rozwojowe 4.0 – oferta dla dostawców usług BUR”. Celem działania jest udzielenie wsparcia w postaci refundacji kosztów zakupu licencji, umożliwiających stworzenie, rozwój i sprzedaż nowych form usług rozwojowych lub wykorzystanie nowych technologii służących także do świadczenia usług w formie zdalnej;
- do 30 listopada 2026 r. przyjmowane są wnioski do naboru „Akademia HR – oferta dla przedsiębiorców”. Celem działania jest wsparcie mikro (bez osób samozatrudnionych), małych, średnich i dużych przedsiębiorstw w zakresie dostosowania firmy do zmian demograficznych oraz zachodzących na rynku pracy, w postaci na uzyskanie dofinansowanie na wewnętrzne projekty z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi;

- do 31 grudnia 2026 r. trwa konkurs „GOZ – to się opłaca – oferta dla przedsiębiorców”, skierowany do polskich firm, które chcą rozwijać umiejętności w zakresie zielonej ekonomii w obszarze niskiej/zerowej emisyjności i gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ). Celem działania jest popularyzacja najlepszych rozwiązań GOZ – produktów, modeli biznesowych ukierunkowanych na osiągnięcie efektów środowiskowych oraz korzyści ekonomicznych, społecznych i zarządczych;
- do 24 czerwca 2024 r. były przyjmowane wnioski o dofinansowanie w ramach konkursu „Dostępność szansą na rozwój 3”. Program jest skierowany do podmiotów, zajmujących się poprawą dostępności i uniwersalnego projektowania towarów oraz usług dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami;
- od 24 czerwca do 8 lipca 2024 r. można składać wnioski w zakresie „Podniesienie kompetencji kadr Podmiotów BUR”, gdzie otrzymane środki będzie można przeznaczyć na refundację kosztów usług doradczych i szkoleniowych podnoszących kompetencje podmiotów świadczących usługi rozwojowe w BUR lub ich pracowników;
- od 15 lipca do 27 lipca 2024 r. można składać wnioski w naborze „Dostępność Dyrektywy EAA”, którego celem jest upowszechnienie zasad uniwersalnego i włączającego projektowania towarów i usług oraz adaptacja przedsiębiorców do zmieniającego się otoczenia regulacyjno-prawnego w związku z transpozycją Dyrektywy EAA do prawodawstwa krajowego.

Istotną część aktywności PARP stanowi działalność badawcza i ewaluacyjna. W ramach tej działalności prowadzone są badania w obszarze przedsiębiorczości, innowacyjności, kapitału ludzkiego i otoczenia biznesu oraz ewaluacje programów rozwoju gospodarki w powyższych obszarach i w zakresie wsparcia infrastruktury społeczno-gospodarczej. Ich celem jest przygotowywanie wniosków i rekomendacji dla polityki sprzyjającej trwałemu i zrównoważonemu rozwojowi polskiej gospodarki, w szczególności pobudzania przedsiębiorczości i innowacyjności MŚP, ponoszenia kompetencji kadr gospodarki i zwiększaniu efektywności otoczenia biznesu.

5. *Jakie są dotychczasowe wyniki działań rządu w zakresie przeciwdziałania upadłości przedsiębiorstw? Ile firm skorzystało z programów wsparcia? Jakie są wskaźniki przetrwania firm, które otrzymały wsparcie?*

Od dnia rozpoczęcia udzielania pomocy publicznej w oparciu o Ustawę, tj. od dnia 24 września 2020 r., udzielono wsparcia 33 przedsiębiorcom, na łączną kwotę 283 385 819 zł.

W chwili obecnej nie jest możliwe wskazanie stopnia efektywności pomocy udzielanej na podstawie Ustawy. Należy pamiętać, że procesy restrukturyzacyjne są z natury rzeczy długotrwałe, więc rezultaty udzielonej pomocy mogą być widoczne dopiero po upływie czasu na jaki pomoc została udzielona, w oparciu o prognozy przedstawione w planie restrukturyzacyjnym.

Ustawa wprowadza bowiem trzy rodzaje pomocy – pomoc na ratowanie, tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne oraz pomoc na restrukturyzację – które mogą zostać udzielone w jednym procesie restrukturyzacyjnym. Przedsiębiorca, w chwili stwierdzenia trudności z zachowaniem płynności finansowej, może ubiegać się o krótkoterminową pożyczkę w ramach pomocy na ratowanie (na powrót do rentowności, albo na przygotowanie planu restrukturyzacyjnego). Jeżeli jednak taka sytuacja okaże się poważniejsza i udzielona pożyczka niewystarczająca – przedsiębiorca może wystąpić dodatkowo o pożyczkę w ramach udzielenia tymczasowego wsparcia

restrukturyzacyjnego, a następnie – gdyby znów ta pomoc była niewystarczająca – o pomoc na restrukturyzację. Ocenę powodzenia procesu restrukturyzacji wskazującą poziom skuteczności instrumentów wsparcia przeprowadza się po zakończeniu całości działań naprawczych.

Pomoc na restrukturyzację może zostać udzielona maksymalnie na 10 lat. Zatem o efektywności udzielonej pomocy można mówić dopiero po upływie tego okresu, przy czym pełne i wiarygodne określenie i weryfikacja wskaźników przetrwania przedsiębiorców, którzy otrzymali wsparcie, możliwe jest w perspektywie 2 lat od upływu okresu spłaty otrzymanej pomocy.

6. *Czy rząd planuje wprowadzenie nowych form wsparcia lub rozszerzenie istniejących programów? Jakie konkretne zmiany są planowane? Jaki jest harmonogram wdrożenia tych zmian?*

W Ministerstwie Rozwoju i Technologii w 2024 r. planowane jest rozpoczęcie prac nad nowelizacją Ustawy, w oparciu o dotychczasowe doświadczenia z niespełna czterech lat jej funkcjonowania. Głównym celem nowelizacji będzie usprawnienie procesu udzielania pomocy w kontekście jego uproszczenia i przyspieszenia. W przypadku przedsiębiorstw w trudnościach, podejmujących ciężar i ryzyko restrukturyzacji, czas ma bowiem kluczowe znaczenie dla powodzenia działań naprawczych.

Aktualnie nie planuje się wprowadzenia nowych form wsparcia, zważywszy, że – jak zostało przedstawione w niniejszej odpowiedzi – istnieje wiele instrumentów odpowiadających na potrzeby przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie szeroko rozumianego przeciwdziałania upadłości.

7. *Jakie są główne wyzwania i bariery, które napotykają przedsiębiorstwa w procesie naprawczym? Jakie działania są podejmowane w celu usunięcia tych barier? Jakie są opinie przedsiębiorców na temat skuteczności obecnych programów wsparcia?*

W oparciu o doświadczenia Agencji Rozwoju Przemysłu S.A., związane z prowadzeniem postępowań dotyczących rozpatrywania wniosków o udzielanie pomocy publicznej, należy wskazać następujące wyzwania i bariery:

- złożoność procesu restrukturyzacji oraz jego sformalizowanie i rozciągnięcie w czasie,
- wystąpienie nieprzewidzianych okoliczności, które istotnie zaburzają przyjęty plan działań naprawczych (dla przykładu: wojna, zmiany cen energii elektrycznej, surowców, problemy finansowe głównych kontrahentów itp.),
- zbyt późne rozpoczęcie procesów restrukturyzacyjnych, zbyt optymistyczne założenia dotyczące prognozowanych zysków / rozwoju firmy – nieoparte analizami, raportami branżowymi,
- brak odpowiedniej kadry do prowadzenia procesu restrukturyzacji,
- utożsamianie restrukturyzacji wyłącznie z restrukturyzacją finansową (poprzez zredukowanie zadłużenia), co nie rozwiązuje zasadniczych problemów przedsiębiorcy.

Odnosząc się do sygnałów kierowanych od przedsiębiorców na temat skuteczności realizowanego wsparcia w ramach Ustawy, należy przede wszystkim wskazać na złożoność procesu udzielania pomocy oraz jego sformalizowanie.

Reagując na opinie przedsiębiorców ubiegających się o pomoc w celu ratowania lub restrukturyzacji, MRiT podejmuje działanie w postaci nowelizacji przepisów ustawy, w celu wypracowania optymalnej procedury udzielania pomocy, która – z jednej strony – zaspokoi potrzeby przedsiębiorców, a z drugiej - ułatwi ARP SA procedowanie wniosków, jednocześnie zapewniając Ministrowi kontrolę nad celowym i prawidłowym wydatkowaniem środków publicznych.

8. *Jakie są plany rządu w zakresie monitorowania i oceny efektywności prowadzonej polityki? Jakże wskaźniki są używane do oceny sukcesu? Jak często przeprowadzane są oceny efektywności?*

W planowanej nowelizacji Ustawy przewiduje się zawarcie zobowiązania ministra właściwego do spraw gospodarki do dokonywania cyklicznej analizy w zakresie badania efektywności udzielanego wsparcia. Wskaźniki i częstotliwość oceny zostaną ustalone na etapie opracowywania projektu ustawy i Oceny Skutków Regulacji. Należy przy tym pamiętać, że pełna efektywność polityki w zakresie przeciwdziałania upadłości – jak zostało to wskazane wyżej – jest możliwa po upływie czasu, jaki jest niezbędny do całkowitego przeprowadzenia działań naprawczych i upływy przynajmniej 2 lat funkcjonowania przedsiębiorstwa po ich przeprowadzeniu.

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Waldemar Sługocki

Sekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U. L 119 z 4 maja 2016 z późn. zm.), zwanego dalej „RODO”, informuję, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Minister Rozwoju i Technologii z siedzibą w Warszawie, przy Placu Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa, e-mail: kancelaria@mrit.gov.pl, tel. +48 222 500 123, adres skrytki na ePUAP: /MRPiT/SkrytkaESP. Wykonującym obowiązki Administratora jest Dyrektor Departamentu Innowacji i Polityki Przemysłowej.
2. Jeśli ma Pani/Pan pytania dotyczące przetwarzania Pani/Pana danych osobowych, a także przysługujących Pani/Panu praw, może się Pani/Pan kontaktować z Inspektorem Ochrony Danych w MRiT wysyłając informację na skrzynkę: iod@mrit.gov.pl.
3. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w oparciu o art. 6 ust. 1 lit. c) RODO tj. w celu wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze, na podstawie art. 14 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. z 2022 r. poz.1339 z późn. zm.), w celu udzielenia odpowiedzi na interpelację lub zapytanie poselskie.
4. Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być:
 - o organy władzy publicznej oraz podmioty wykonujące zadania publiczne lub działające na zlecenie organów władzy publicznej, w zakresie i w

- celach, które wynikają z przepisów powszechnie obowiązującego prawa (np. na żądanie sądów, urzędów skarbowych, Prokuratury lub Policji);
- inne podmioty, które na podstawie stosownych umów podpisanych z MRiT przetwarzają dane osobowe, dla których Administratorem jest Minister Rozwoju i Technologii (np. podmioty świadczące usługi prawne, dostawcy systemów informatycznych i usług IT oraz telekomunikacyjnych, operatorzy pocztowi i kurierzy).
5. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celu ich przetwarzania tj. do chwili załatwienia sprawy, w której zostały one zebrane, a następnie – w przypadkach, w których wymagają tego przepisy ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164 ze zm.) – przez czas określony w tych przepisach.
 6. Pani/Pana dane osobowe nie będą podlegać zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji lub profilowaniu.
 7. Pani/Pana dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego ani do organizacji międzynarodowych.
 8. Podanie danych jest dobrowolne, ale niezbędne do rozpatrzenia i udzielenia odpowiedzi na interpelację/zapytanie poselskie.
 9. W związku z przetwarzaniem Pani/Pana danych osobowych przysługują Pani/Panu następujące prawa:
 - prawo dostępu do swoich danych oraz otrzymania ich kopii zgodnie z art. 15 RODO;
 - prawo do sprostowania (poprawiania) swoich danych jeśli są błędne lub nieaktualne, zgodnie z art. 16 RODO;
 - prawo do ograniczenia przetwarzania danych zgodnie z art. 18 RODO.
 10. W przypadku powzięcia informacji o niezgodnym z prawem przetwarzaniu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii Pani/Pana danych osobowych, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego właściwego w sprawach ochrony danych osobowych, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa.